

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Tractatus VIII. De Casibus occurrentibus tempore mortis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Sup. hoc in §. 1. **M**ultum practicable est questio ista, & in explanatione illius plurimos, & fortissimos aduersarios habemus; ideo sententiam affirmatiuam docent communiter DD. ita Lessius lib. 2. cap. 11. dub. 13. n. 78. Sotus de iust. lib. 5. q. 10. art. 2. Villalobos in summa tom. 2. pr. 11. diff. 36. n. 13. Fabrus de rest. in 4. sent. dist. 15. q. 3. disp. 53. c. 4. n. 130. Salon. in 2. 2. D. Thom. q. 62. art. 2. contr. 18. Nauar. lib. 2. c. 4. n. 288. Sayr. in clau. Regia lib. 11. c. 6. n. 25. c. 26. Mald. in 2. 2. tr. 7. c. 1. dub. 6. & alij quam plures penes ipsos. Probatur hæc opinio, quia in tali casu læditur proximus in re magni momenti, quod merito ægerime ferrem mihi fieri. Nec valet dicere, quod taliter infamatus ius ad famam non habet, quia sine cuiusquam iniuria, & absque fraude eam possidebat, eaque adhuc illi fuisset fruitura. Ergo contra charitatem est, illum bono nomine spoliare, præsertim si nihil commodi proueniat de detractatione. Ita Lessius, qui limitat hanc sententiam. Primò, si illè parum curet se alibi infamari, quod sæpe fieri solet, præsertim si procul absit. Secundo, si quis ob grane crimen fuerit publicè punitus; tunc enim sæpe expedit talia ad ædificationem narrari.

2. Sed ad tollendos omnes scrupulos, his non obstantibus existimo probabiliter sic detrahentes non peccare, neque contra iustitiam, neque contra charitatem. Et ita docet nonissimè Fagundez præc. 2. lib. 5. c. 3. n. 14. Vbi sic asserit. Vera sententia docet non esse peccatum mortale, neque contra charitatem, neque contra iustitiam, detegere notorium crimen facti, vel iuris, hoc est, vel per rumores, & famam publicam, vel per sententiam iudicis in alio loco, & regione, vbi ignorabatur, & personis qui nihil de illo sciebant, siue fama illuc breui, siue post longum tempus, siue nun-

quam peruentura sit. Sic ille, qui validissimis rationibus probat hanc sententiam, & citat pro illa Caiet. rom. opus. 31. respons. 9. Nauarum in summa c. 1. n. 46. & Maiorem in 4. dist. 21. qu. 2. Hanc opinionem docet etiam Azorius p. 3. lib. 13. c. 1. dub. 8. & Fillucius tom. 1. tr. 3. c. 9. n. 235. qui se remittit ad Nauarum, & Caietanum vbi supra. Et illam probabilem esse putat Nauagnus in 3. part. tom. 1. q. 80. art. 6. diff. 3. §. hæc diffinitio, nam opinionem contrariam, quam ipse tenet, vocat probabiliorem.

3. Fundamentum verò contrariæ sententiæ, quod docet Lessius, reprobatum solide à Fagundez vbi supra. Legitur viatores abstineant à similibus detractationibus, sed si detrahant non peccabunt mortaliter, vt patet ex dictis, neque contra charitatem. Sed ad alia deueniamus.

RESOL. LXVIII

An sit peccatum mortale detegere alterius peccatum notorium notorietate iuris, vel facti in aliqua ciuitate, vbi ignorabatur. Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Rel. 128.

§. 1. **C**ontra plures negatiuam sententiam docet etiam Lessius, cuius confirmationem adduxi aliquos Doctores, quibus nunc addo Samuelem Lublinum in summa cas. cons. ver. fama. n. 28. vbi sic ait. Infamatum alicubi iuridice, aut publice alibi prodeci non est mortale, nec vlla restituendi obligatio. Ita ille, & ante illum Emanuel Sà ver. infamare, n. 5. igitur in tali casu non peccatur contra iustitiam, neque contra charitatem. Sed scio contrariam sententiam multos docere, asserentes tales peccare contra charitatem, sed nostra opinio non est minus probabilis.

In indice primo huius Tom. 8. lege Apêdicem ad hunc Tract. 7. Vbi inuenies alias quam plurimas Diss. mis. & dispersas per alios Tom. Tract. & Res. quæ simul pertinent ad hunc Tract. 7. de Furto, & Restitutione, &c.

TRACTATUS OCTAVVS
DE CASIBVS OCCVRRENTIBVS
TEMPORE MORTIS.

RESOLVTIO PRIMA.

An morturo liceat respuere medicamentum, dum adest spes salutis?
Et an infirmus teneatur parere Medico applicanti medicinas, distincto præcepto obedientiæ, sed tantum præcepto, quo est adstrictus propriam vitam conseruare?
Et an infirmus, si comedat, vel bibat rem nociuam putans, vel non aduertens, quod ei nocebit, non peccet mortaliter, imò si credat, quod ob id eueniet ei aliquod nocumentum, sed non magnum. Ex p. 5. tr. 3. Ref. 135.

Sup. hoc supra in cr. 5. Tertio licetum est omittere, cursum ad lin. 4.

§. 1. **R**ESPONDEO negatiuè, notandum est tamè hic obiter, licitum & meritorium esse viris perfectis respuere medicinam in aliquibus morbis, & doloribus granibus non asseritibus periculor mortis, v. g. in dolore passionis iliace remedia omittere ad profectum spiritualem & carnis mortificationem, & ad experiedum dolores Christi in passione.

2. Nota etiam quòd si infirmus comedat, vel bibat rem nociuam, putans, vel non aduertens quòd ei nocebit, non peccat mortaliter, imò etiam si credat, quòd ob

id eueniet ei aliquod nocumentum, sed non magnum, vt dolor aliquis capitis, vel maior aliqua febris, non peccaret mortaliter, quia nocumentum non est magnum, imò licet ex intentione illud intendere, neque etiam peccaret mortaliter. Sic docti iuniores, & hæc omnia docet Sanchez in opus. 1. 3. lib. 5. c. 1. dub. 35. n. 7. & 8. cum Nauarro c. 11. n. 41. Caietano in 2. 2. q. 97. art. 1. & aliis.

3. Non desinam tamen hic adnotare quòd infirmus non tenetur parere Medico applicanti medicinas, distincto præcepto obedientiæ, sed tantum præcepto, quo est adstrictus propriam conseruare vitam, & ita docet Sancius in select. disp. 13. n. 8. & Salas de legib. disp. 10. sect. 1. n. 2.

RESOL. II.

An sumina etiam ignobili in periculo mortis liceat non ostendere verenda Chirurgo?
Et quid, si medicamentum possit adhiberi ab obstetricibus, vel aliis feminis, an tunc vtrique teneatur sumina etiam nobilis illa sufferre, & verenda supradictis obstetricibus ostendere. Ex p. 5. tr. 3. Ref. 138. §. 1. Respondeo

por el, que quando esso falta, ha lo de suplir el juez, como dize vna ley. Jsta Villalobos, cui addé Marchantium in *resol. pastoral. tr. 5. c. 3. qu. 4. cas. 3.* Genuensem in *praxi Archiep. c. 61. n. 16.* Barbosam de officio *Parochi. 2. 6. n. 4. 6.* & Iulium Laurorium in *varijs elucubration. tit. 2. c. 12. n. 31. & 32.* qui etiã docent, quòd si publicè constet aliquem non sumpsisse in Paschate Eucharistiam, priuandam esse Ecclesiastica sepultura, secus autem si hoc esset occultum, & ideo Villalobos *vbi supr. n. 5.* sic ait. [Seniega la sepultura al que es cierto y manifesto que no se confesó, o no comulgó vna vez en el año, conforme à vn texto; saluo si mostrasse señales de contrición, o de la enmienda, y basteria que esto se prouasse con vn testigo, conforme à lo que dize Siluestro con otros. y en otro caso lo diz vnã glofa. Mas hafe de aduertir que no luego que se sabe que no comulgó, o no se confesó le deuen negar la sepultura, que pudo confesarse con algun religioso, y mandarle que no comulgasse, y en duda no se ha de presumir, que se oluida nãdie de su salud.] Quando verò vlturarius manifestus careat sepultura Ecclesiastica, quia casus non est ita practicabilis nihil dicam: si fortasse acciderit, consule Vgolinum *tr. de usuris. c. 24. §. 4. & seq.*

RESOL. V.

An qui in ipso actu venereo correptus morbo amittit loquelam, & paulo post expirauit, sit priuandus Ecclesiastica sepultura?

Et an mortuus extra locum duelli sit sepeliendus in Ecclesia?

Et an omnes, qui moriuntur in peccato notorio, seu manifesto sine signis penitentia, vt meretrices, concubinarij, usurarij, heretici, excommunicati, torneatores, &c. sint priuandi Ecclesiastica sepultura?

Et an pro supradictis possint suffragia offerri? Ex p. 5. tr. 3. Rel. 99.

Sup. hoc hereticis, & excommunicatis in tom. 5. tr. 1. Ref. 70. 71. & 72. & pro torneamentarijs, vbi in ref. 66. §. Verum.

§. 1. **R**espondet negatiuè Hurtadus de Mendoza in *2. 2. disp. 7. 6. sect. 1. §. 2. 1.* vbi sic asserit. Eritne peccatum tumulare hereticum in templo? est enim eadem ratio de quouis peccatore publico non penitente exterius, vt qui in torneamentis occumbunt, aut in aliqua actione moraliter mala; censeo eiusmodi homines (nisi se ipsos occiderint) posse licite donari Ecclesiastica sepultura, quia *c. 2. de usuris in 6.* facta restitutione permittitur sepultura vlturario absque discrimine quòd egerit, vel non egerit penitentiam exterius, imò & pro eiusmodi peccatore video offerri sacrificia (non ago de excommunicato) quia non sumus certi de eius damnatione, potuit enim conuerti absque signis exterius. Ita ille qui §. 2. 1. contra Suarez in *3. part. 5. disp. 3. 1. sect. 2. n. 8.* & c. docet etiam pro supradictis posse suffragia offerri, quia Ecclesiæ constare non potest vtrum internam non agerint penitentiam, & orationes publicæ, & priuatæ sunt ex hypothesi, quòd ij, pro quibus offeruntur, sint in statu, in quo illis profint.

2. Non desinam tamen hic apponere verba Villalobos in *summa. tom. 2. tract. 3. 1. diff. 3. num. 10.* vbi sic ait. [Ay vna duda, y es, de vna muger publica que se ha uia confessado, y comulgado la Pasqua, y fue hallada muerta à puñaladas en casa de su amigo, y no constò si murio contrita o no. En este caso se duda si se le deue negar la sepultura Ecclesiastica, y aunque parece que si, por vn texto donde se niega la sepultura al que fue muerto estando hurtando, donde se colige, que el que perisimilmente muere en pecado mortal, no ha de ser enterrado en lugar sagrado, y segun Abad, y Ananias

no se presume que muera contrito el que muere estando cometiendo el pecado. Con todo esto Navarro responde, que no se le deue negar à este la sepultura Ecclesiastica, porque no se sabe el intento con que el amigo la lleuò à su casa, pues la mató; y se ha de presumir que dixo Iesus, quando le dieron las puñaladas, y mostrò otra señal de contrición, y fueren estos de contrición, y fueren de Dios que os tengo de matar, con lo qual no se le deue negar sepultura Ecclesiastica; y el texto citado habla del que fue muerto estando cometiendo el hurto, y assi diria yo por este texto, que quando el marido hallò al amigo de su muger en fragante delito, y los matò ambos, no deuen ser enterrados en lugar sagrado. Jta ille. Sed in vltimo casu aliqui discesepant, nam, vt dicebat Nauar. in alio casu presertimendum est tales aliqua signa contritionis fecisse, quomodo est enim in illo casu immemor suæ salutis, imò, vt ait supra Hurtadus, poterunt conuerti absque signis exterius, ideo asserunt contra Villalobos vxorem & amicum in flagranti à marito occisos non esse priuandos priuatione Ecclesiastica sepultura. Verum his non obstantibus Iacobus Marchantius in *resol. pastor. tract. 5. de moribus. c. 3. §. 4. fol. mibi 639.* docet priuandos esse sepultura omnes, qui moriuntur in peccato mortali notorio, seu manifesto, sine signis penitentia, vt meretrices, concubinarij, vlturarij, & qui in flagranti delicto occidunt, addit tamen, quòd sufficit vnus testis fide dignus, qui attestetur dedisse signa contritionis, vt possint sepeliri.

3. Notandum est etiam hic obiter morientem extra locum duelli esse sepeliendum in Ecclesia, vt alibi emendatum aliquibus Doctoribus satis probauit, quibus nunc addo Hurtadum in *2. 2. disputar. 170. sect. 1. §. 178.* vbi sic ait. Negare tamen non possum, has leges, quamuis iustissimæ sint, esse quidem penales, & maxime acerbas, ac propterea accipiendas quam strictissime. Cum igitur Concilium Lateranense dixerit, si ibi moriatur accipiendum videtur de ipso loco pugnae Physico & in sensu Physico, quapropter si quis extra palæstram moriatur, iam non moritur ibi. Confirmatur, quando in vrbem ponitur interdictionum Ecclesiasticum, non ponitur in suburbis, quamuis vrbis sit attiguum, quia libertas sunt extra urbem, odia autem sunt restringenda ergo eadem ratio militat de loco palæstræ. Confliscus item Tridentinus videtur accipiendus physice, ita vt ibi moriatur paululum post acceptum vulnus, ita ut inter illud & mortem vix sit locus breui confessioni sacramentali, qui ita moritur in conflictu, qui verò ita non moritur, moritur extra conflictum. Cui fauet phrasus communis. Hæc sunt aptissima ad euellendos omnes scrupulos in duellatoribus, & torneatoribus humanis, quæ non audeo dicere non esse probabilia. Ita ille.

RESOL. VI.

An pueri baptizati in secundina, si illico moriantur, sint in Ecclesia sepeliendi? Ex p. 5. tr. 3. Rel. 112.

§. 1. **Q**ui negant Baptismum collatum infanti secundina induto, non esse validum, vt Valerius in *tom. 4. disp. 4. qu. 3. punt. 2.* & alij, negabunt in loco sacro sepeliendum esse. Ego verò, qui cum Valquez in *1. 1. disp. 1. 45. n. 31.* & alijs *vbi supra*, in hoc contra dictum citatis, teneo hunc Baptismum esse validum, existimo consequenter talem puerum esse in Ecclesia sepeliendum nec aliter tenendum est; nam cum pro validitate & Baptismi adit saltem opinio probabilis, qua ratione dictus infans debet carere sepultura Ecclesiastica.

RESOL.

De Casibus occurrent. &c. Resol. VII. &c. 191

RESOL. VII.

An quando dubitatur, si ne infans baptizatus, sepeliendus sit in loco sacro, v. g. vi. si infans fuerit baptizatus in secundina, pede, &c. siue dubium sit in suscipiente, siue in conferente, siue in materia, siue in forma? Ex p. 4. tr. 3. Resol. 69.

§. 1. **V**T. v. g. si infans in pede fuerit baptizatus; & affirmatiue respondendum est cum Homobono in consil. c. suum consuetud. volum. 2. part. 7. respons. 67. vbi firmat hanc sententiam, scilicet baptizatum Baptismo dubio non esse Ecclesiastica sepultura priuandum, siue dubium sit in suscipiente, siue in conferente, siue in materia, siue in forma, & qui si superuixerit, rebaptizandus fuisset. Ita ille, vbi etiam optime addit infantem secundina indutum, ac sic baptizatum, in loco sacro esse sepeliendum; & adducit Bonacinam de contr. disp. 3. q. 21. punct. 2.

RESOL. VIII.

An si filius, & seruus impuberes moriendo non elegerint sepulturam, Pater, vel Dominus possint istam eligere? Idem dicendum est de auo.
Et notatur, quod facultatem non habens eligendi sepulturam, in Maiorum suorum sepultura humari debet. Ex part. 5. tract. 3. Resol. 107.

§. 1. **A**D hunc casum ita respondet Villalobos in summ. tom. 2. tract. 3. diff. 1. num. 2. [No vale la eleccion que el Padre haze de la sepultura à su hijo impubere, sino es, hauiendo costumbre en contrario à la tierra (laqual creo ay en todas partes) como expresamente lo dize vn texto, por el qual lo tienen Siluestro, y Nauarro contra Hostiense, y otros que tuuieron lo contrario, fundados en que el Padre puede hazer testamento por su hijo impubere, y substituyrle, aunque sea en los bienes de su Madre, y està obligado à hazer el gasto de los funeralles. lo qual no obsta por hauer texto expreso en contrario, y los Doctores que tuuieron la otra opinion, escriuieron antes que Bonifacio VIII. que fue autor de aquel testo, el qual ordenò assi, porque las otras cosas que puede hazer el padre por el hijo impubere son temporales, y esto es cosa espiritual, y lo mismo que dezimos del padre, se ha de dezir del abuelo en este caso: y lo mismo es del Señor, respecto de su esclauo impubere, como dizen los Doctores citados.] Ita Villalobos, cui adde Bonacinam de contr. disp. 3. q. 21. punct. 3. num. 8. Belletum in disquisit. Cleric. part. 1. tit. de Clerico debitore §. 3. nu. 17. Genuensem in praxi cap. 61. num. 4. licet obseruet hanc consuetudinem non adesse in ciuitate Neapolitana, vnde standum est consuetudinibus locorum. Verum post hæc scripta inueni sacram Congregationem Episcoporum in vita Faglinen. 27. Octobr. 1587. decreuisse sepulturam pro filio minori posse patrem in vita, non autem post mortem eligere. Nota etiam dictam sacram Congregationem decreuisse, quòd facultatem non habens eligendi sibi sepulturam, in maiorum suorum sepultura humari debet, vt obseruat Barbosa de officio Parochi, cap. 26. nu. 28. vbi sic ait. Cum filia Antonij Scarpellini in minori etate ex hac vita migrasset, Præpositus S. Martini sub noni Ritualis prætextu in eius Ecclesia illam sepeliri prætendebat, non obstante, quòd illius maiorum sepultura in Ecclesia Fratrum Minorum Conuentualium S. Francisci existeret. Quapropter sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium Præpositorum in vna Æsculana 21. Octo-

bris 1616. dicta filia cadauer dictorum Fratrum Ecclesie restituendum censuit, cum qui sepulturam sibi eligendi facultatem non habet, in maiorum suorum sepultura humari debeat.

RESOL. IX.

An si filius impubes moriatur sine sepultura electione, si Maiores sunt sepulti in diuersis locis, iste vbi erit sepeliendus?
Et notatur, quod vxor, que sepulchrum non elegit, sepelienda est in sepulchro viri. At si datur casus, vt mulier duos, vel plures viros habuerit, sepelienda sit in sepulchro vltimi viri.
Et queritur, an frater fratris, Pater filio puberi, mater filiis, vel tutor pupillis, aut auus nepoti, vel amicus post sint sepulturam eligere? Ex part. 5. tr. 3. Resol. 108.

§. 1. **T**Ractat hanc casum optime, vt semper solet, Villalobos in summa tom. 2. tract. 3. diff. 2. n. 4. vbi sic ait. [Duda es, si estuiesse el padre enterrado en vna Iglesia, y en otra el abuelo, y en otra el bisabuelo, o estuiesse en vnos en vna, y otros en otra que se haia de hazer en este caso? A lo qual respondo, que si el padre, y el abuelo estuiesse en enterrados en vna Iglesia, alli se deve enterrar, aunque los demas mayores estuiesse en enterrados en otra, como tienen Oldrado, y Siluestro, porque el derecho de la sepultura para los defuntos es como el domicilio entre los viuos, y configue cada vno el domicilio, o naturaleza del padre o abuelo, y no de los de mas antepassados, como dizen los Doctores; Tambien porque el adunarse las sepulturas nace del mucho amor, y este le ay mayor con los padres y abuelos, que con los demas ascendientes. Mas si el padre està enterrado en vna Iglesia, y los demas antepassados en otra, deve enterrarse en la de sus antepassados, y no en la de su padre, como tiene vna glosa, que sigue Abad, y Siluestro, y lo coligen de algunos textos, y si en vna sepultura està el padre, y en otra el abuelo, y en otra el bisabuelo, de fuerte que en ninguna ay mas que vno de los mayores, en tal caso de derecho se auria de enterrar en la Paroquia, porque no tiene sepulcro de sus antepassados, mas de costumbre se ha de enterrar con el padre, de la qual testifica Iuan Andrez, y passa con ella Gregorio Lopez, y refiere Abad, que dize que tambien es derecho.] Hæc Villalobos, cui addendum est Barbosa de officio Parochi, c. 26. num. 31. & Iulius Laurius in elucidat. tit. 2. c. 11. n. 113. & 114. Ex his apparet non esse admittendam opinionem Lapi alleg. 59. vbi docet, quòd filius pubes moriatur sine electione sepulturæ, esse sepeliendum in Ecclesia Parochiali, non autem in sepultura maiorum.

2. Norandum est etiam sic obiter vxorem esse sepeliendam in sepulchro viri, si sepulchrum non elegerit, at si datur casus vt mulier duos, vel plures habuerit viros, sepelienda est in sepulchro vltimi viri, c. is qui §. mulier. de sepulturis, in 6. Ex quo sequitur vxorem, que in aliena Parochia mortua est, & sepulturam non elegit, transferendam esse ad tumulum sui viri. Ita Molfesius in sum. tom. 2. tr. 1. c. 8. n. 22. & alij penes ipsum, quibus adde Belletum in disquisit. Cleric. part. 1. tit. de Clerico debitore, §. 3. nu. 15. & 16. vbi etiam num. 18. docet quòd frater fratris eligere sepulturam nequit, pater filio puberi, nec mater filiis, nec tutor pupillo, nec auus nepoti, c. licet, vbi Farinac. de sepulch. in 6. Vbaldus de Canon. Paroch. c. 11. num. 2. Medices de sepulch. qu. 8. Io. Afinius in J. familiaria sepulchra ff. de relig. & sumpt. funer. Bursatus de conl. 226. q. 118. vol. 3. neque amicus amico sepulturam eligere potest. Riccius in praxi resolut. part. 1. resolut. 567. num. 1. nisi aliud existere

existeret de consuetudine, Gratian, *lib. 1. discept. forens. c. 94.* post Franc. in *d. licet. n. 3.*

RESOL. X.

An Canonicus, si non elegit sepulturam sit sepeliendus in Parochia, vel in Ecclesia Cathedrali? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 111.

§. 1. **A**D partes hanc quæstionem pertractat Iul. Laurinus in *elucubr. tit. 2. c. 11. a. n. 62.* usque ad n. 85. Bonacina vero de *contr. disp. 3. qu. 21. punct. 3. n. 6.* §. 10. vult Canonicum Ecclesiæ Cathedralis sepeliendum esse in Cathedrali, quia hæc est ipsius Parochia, & circa præsentem quæstionem in casu occurrenti, vide Lapum *alleg. 63. nu. 4.* Ancharanum *conf. 3. 69.* Tuschum *tom. 6. lit. I. concl. 99. n. 5.* Archid. in *c. statum. §. cum vero, de rescript. in 6.* & alios penes ipsos.

RESOL. XI.

An peregrini morientes sine electione sepultura sint in Parochia, vel Ecclesia Cathedrali sepeliendi?
Et quid de vagabundis, & illis, qui in villam ruralem se transfulerunt, recreationis causa, ibique moriuntur? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 113.

§. 1. **S**I commodè possent transportari ad sepulchra maiorum suorum, id fieri debet, alias sepeliuntur in Parochia, in qua moriuntur, vt docet Syluester in *sepultura. qu. 8.* quem probat Iodoc. in *eodem ver. n. 5. §. 2.* quamvis Zabarella *conf. 90. num. 1* quem probat Tuschus in *ver. sepeliri, concl. 189. n. 5.* affirmet in Ecclesia Cathedrali sepeliendos esse, quia tanto minori spatio non possunt dici facti Parochiani, & idem probat de vagabundis; sed si Parochia administravit illis Sacramenta, ad ipsam spectat ius sepeliendi, nam sepultura magis accedit ad communionem Sacramentorum, quam ad communionem diuinorum officiorum. Et ita docet Molfesius in *summa tom. 2. tr. 1. c. 8. n. 30.* vide etiam Gratianum *c. 298. n. 15.* & sequent. Seraphinum *dec. 1037.* & Bellettum in *disq. Clericor. part. 1. tit. de Clerico debitore, §. 3. n. 21.*

2. Notandum est tamen hic obiter quòd qui in villam ruralem se transfulerit recreationis causa, ibique mortuus est, non electa alibi sepultura, hic sepeliendus est in Parochia ciuitatis, si ad eam commodè transferri potest. Ita Panorm. in *cap. in nostra. num. 10. de sepult.* Ita alij.

RESOL. XII.

An si quis testatur infirmum dixisse se velle in tali Ecclesia sepeliri, sit in illa sepeliendus?
Et an in ditto casu sufficiat dictum Confessarij tantum, vel codicilli inualidi? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 106.

§. 1. **R**espondeo negatiuè, nam ad probandam electionem sepulturæ requiruntur saltem duo, vel tres testes, cum sit species vltimæ voluntatis, & agatur in ea de præiudicio Ecclesiæ parochialis, sicut

In indice primo huius Tom. 8. Vide Apendicem ad hunc Tract. 8. Vbi reperies alias multas quæst. missas, & dist. per alios Tom. Tract. & Res. quæ simul pertinent ad hunc Tract. 8. de Casibus occurr. Tempore mortui.

quælibet dispositio ad causas pias requirit numerum duorum, vel trium testium, cum efficitur testam. & ita docet Genuenis in *praxi c. 61. n. 10.* & Iulius Laurinus in *var. elucubr. tit. 2. c. 11. n. 18.* vbi addit, probati sepulturam etiam codicillo inualido, vel per scripturam manu propria subscriptam, & etiam per testes singulares, vt si deponat audiuisse electam sepulturam à Francisco in tali loco, sed diuersis temporibus. Imò in tali casu sufficere dictum Confessarij tantum tradit Molfesius in *sum. tom. 4. tr. 13. c. 8. n. 32.* & ita practici in Curia Archiepiscopali Neapolitana, testantur Laurinus vbi supra n. 20. in fine.

RESOL. XIII.

An si moribundus committat uxori, filio, vel alteri electionem sua sepultura, talis electio fieri debeat, et veniente? Ex p. 5. tract. 3. Ref. 105.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Gemianus in *c. is qui, §. mulier, n. 6. de sepult.* Lopus in *1. de sepul. in 6.* quia talis commissio exprimit mortem mandantis, & licet electio committi possit, & ipse committens decesserit commissione iam facta, non tamen decesserit facta electione, & ideo acquiritur ius Ecclesiæ, in qua debet sepeliri non electa sepultura; aliud enim est eligere sepulturam, aliud electionem committere, & ita Neapoli seruatur, vt docet Genuenis in *Praxi Archiep. cap. 61. n. 1.*

2. Verùm Gutierrez de *sacram. confirm. part. 2. c. 4.* Menochius *conf. 60. n. 6.* Anchar. *conf. 214.* & alij, docent tenere huiusmodi electionem etiam post mortem committentis, vide illos; sed ad tollendas lites, supra dicta electio efficiatur ante mortem committentis.

RESOL. XIV.

An si bona hereditaria non sufficiant ad solvenda debita, possint adhuc deduci expensæ necessariae ad summa debitoris iam mortui?
Et an expensæ superfluas ad honorem, & pompam mundanam hæres facere possit? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 116.

§. 1. **R**espondeo deduci posse moderatas expensæ necessarias ad summa debitoris iuxta qualitatem ipsius, antequam fiat solutio creditoribus, etiam si creditores habeant hypothecam in bona debitoris sepeliendi, seu defuncti. Ratio est, tum quia impense funeris præcedunt omne debitum, penult. ff. de religiosis & sumptibus funerum, & lat. si quis. §. 1. tit. eodem, tum quia grauis necessitas excusat à restitutione, tum quia creditores censentur hoc rationabiliter permittere pro te tam necessaria, præsertim cum illa bona censentur adhuc esse ipsius debitoris, & ita in hoc casu hæres præferatur ceteris creditoribus. Vide Molfesium in *summa tom. 2. tr. 13. c. 8. n. 41.* Petrum Nauarra de *rest. lib. 4. c. fin. n. 27.* qui addit expensæ superfluas ad honorem & pompam mundanam tuta conscientia hæredem facere non posse, quæ quidem verba, vt apparet, non negant quòd hæres non possit facere expensæ moderatas, vt dixi, iuxta qualitatem mortui in numero Clericorum, & Religiosum in quantitate luminum, vel cultræ, &c.